

Završna izjava - Mentalno zdravlje u svim politikama*

Završna izjava Regionalne konferencije visoke razine o mentalnom zdravlju u svim politikama: suočavanje s izazovima i osmišljavanje zajedničkih rješenja

Mi, sudionici Regionalne konferencije visoke razine o mentalnom zdravlju u svim politikama, okupljeni kako bismo se suočili s izazovima i oblikovali zajednička rješenja, nedvosmisleno priznajemo nužnost međusektorske suradnje radi zaštite i promicanja mentalnog zdravlja i dobrobiti.

Svjesni smo da se diljem svijeta politički i financijski prioriteti mijenjaju, kao odgovor na kontinuirane i nove krize i čimbenike koji utječu na zdravlje. U tom kontekstu, ostajemo predani u svojim nastojanjima da podržimo mentalno zdravlje i dobrobit kao ključne elemente funkcionalnog društva.

Naglašavamo da zdravstveni sustavi moraju moći zadovoljiti potrebe onih kojima je potrebna podrška njihovom mentalnom zdravlju, pružajući rješenja koja su prilagođena dobi, uključiva, dostupna i usmjerena na prevenciju, neovisna o spolu, vjeri, obrazovanju, radnom statusu, socioekonomskom statusu i platnoj moći ili podrijetlu – uključujući i u hitnim situacijama.

Potvrđujemo potrebu za operacionalizacijom koncepta mentalnog zdravlja u svim politikama, koji se dosljedno pojavljuje u dijalogu s nacionalnim vlastima, partnerima i dionicima.

Promicanje mentalnog zdravlja i prevencija mentalnih teškoća odgovornost su svih sektora, uključujući, ali ne ograničavajući se na sektore poljoprivrede, kulture i umjetnosti, obrane, obrazovanja, zapošljavanja, energetike, okoliša, obitelji, financija, stanovanja, inovacije, pravosuđa, policije, migracije, sporta, prometa i socijalne skrbi. Prepoznavamo da su mehanizmi koji omogućuju koordinaciju i suradnju između različitih

sektora od ključne važnosti za provedbu mentalnozdravstvenih politika; u njihovom odsustvu, isti mehanizmi mogu predstavljati značajne prepreke.

Ističemo da svaki pojedinac ima jedinstvene sposobnosti i životna iskustva koja su u značajnoj mjeri oblikovana socioekonomskim statusom, spolom, invaliditetom, etničkom pripadnošću i drugim odrednicama zdravlja.

Prepoznajemo proaktivne korake koje su već poduzele mnoge vlade kako bi razvile ili ojačale nužne mehanizme i osigurale međusketorsku suradnju u području mentalnog zdravlja na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. U tom duhu suradnje dajemo ovu završnu izjavu i obvezujemo se, kroz koordinirane napore svih razina vlasti, razvijati, provoditi i kontinuirano pratiti nacionalne i lokalne politike i mehanizme koji:

- usklađuju priljev financijskih sredstava između različitih sektora i razina vlasti, kako bi zajednički preuzeli odgovornost za poboljšanje dobrobiti, prevenciju mentalnih teškoća i promicanje oporavka te tako pridonijeli otpornijem društvu;
- potiču povezanost svih segmenata društva kroz javne prostore, usluge i edukativne inicijative koje razbijaju stigmatu i diskriminaciju prema osobama s mentalnim poteškoćama;
- uključuju škole, razinu visokog obrazovanja, istraživačke institucije, zatvore, radna mjesta, medije, nevladine organizacije, sektor poljoprivrede i zdravstva u razvoj i provedbu politika mentalnog zdravlja;
- od samih početaka uključuju osobe s iskustvom mentalnih teškoća, kao i njihove obitelji, u kreiranju, provedbi i nadzoru međusektorskih javnih politika;
- kroz suradnju sa zdravstvenom zajednicom oblikuju zajednicu i osnažuju radna mjesta, zdravstvene ustanove, urbaniste, policiju, stambene udruge i druge sektore znanjem i alatima kako bi mogli pozitivno utjecati na mentalno zdravlje;
- osiguravaju ravnopravan pristup uslugama u zajednici koje štite mentalno zdravlje i omogućuju oporavak, uključujući i integraciju mentalnog zdravlja u planove za izvanredne situacije;
- osiguravaju da su digitalni prostori sigurni i regulirani, na temelju znanstvenih spoznaja

i uz podršku pouzdanih javno-privatnih partnerstava;

- olakšavaju pristup socijalnim pravima osobama s mentalnim poteškoćama;
- osiguravaju poštivanje Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom i Povelje UN-a o pravima djeteta u svim politikama i sektorima.

Za učinkovitu provedbu ovih politika, obvezujemo se na:

- osnivanje međusektorskih savjetodavnih odbora, koordinaciju politika i konsolidaciju napora usmjerenih na provedbu specifičnih praksi, posebice onih usmjerenih na marginalizirane skupine, uključujući i osobe sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja;
- osnivanje ili jačanje nacionalnih timova za koordinaciju mentalnozdravstvenih politika uz uključivanje svih relevantnih dionika, te uključivanje osoba s proživljenim iskustvom, njihovih obitelji i skrbnika, nevladinih udruga i privatnog sektora;
- izradu strategija mentalnog zdravlja uz sudjelovanje svih resornih ministarstava;
- optimalno korištenje resursa (financijskih, ljudskih i tehničkih) radi koordinacije nacionalnih i lokalnih mjera, uključujući uspostavu mehanizama za nadzor i evaluaciju podataka;
- jačanje kapaciteta lokalnih dionika, poput općina i lokalnih vlasti, za provedbu međusektorskih politika.

*Neformalna verzija. Službeni prijevod bit će objavljen uskoro.